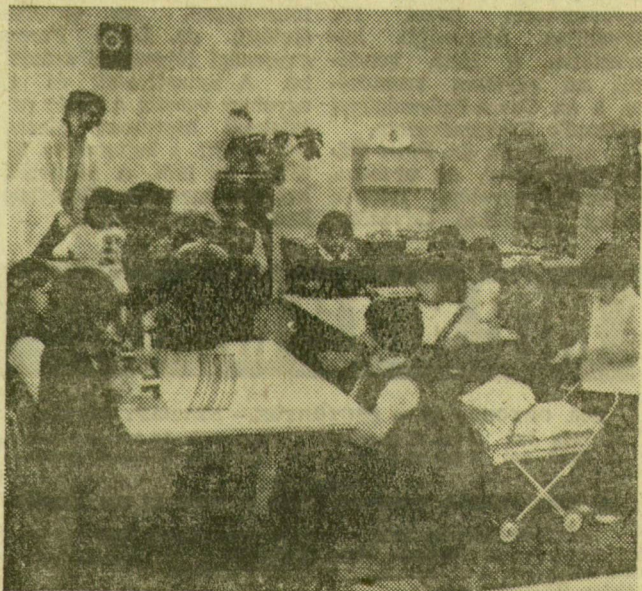

Új óvoda Gyálaréten

Az új gyálaréti óvodában, melyet tegnap, szerdán foglaltak el a gyerekek, az eddigi 25 helyett 70 gyálaréti apróság jutott hely. Az óvodaépítésben közreműködött az AFIT Haladás szocialista brigádja, a gyálaréti Komszomol Tsz és sokat segítettek a gyerekek szülei is. Az új tanácsi óvoda „bábái” között ott voltak a városi népfront 3. számú nőbizottságának tagjai is

A járvány

Színes magyar film. Írta: Gábor Pál és Maróti Lajos. Fényképezte: Koltai Lajos. Zene: Gonda János. Rendezte: Gábor Pál. Főbb szereplők: Kozák András, Anna Chodakowska, Ion Bog, Reviczky Gábor, Szacsvay László, Koncz Gábor. Alig valószínű, hogy filmet készíthetne ma bárki is aszerint, hol, mely fejezetnél üti föl találmára a történelemkönyvet. Mégis, olyan érzése támad a nézőnek, *A járvány* ilyesformán született. Noha képtelenség. Képtelenség, hiszen az 1831-es észak-magyarországi koleralázadás nem él ugyan oly elevenen a mai történelmi köztudatban, mint mondjuk, a reformkor, az 1848-49-es forradalom és szabadságharc, ám az összefüggések szemléletesek és fontosak, föltárva a történettudomány, s adott esetben a film művészi eszközeivel sem tűnik hatástalan vállalkozásnak hozzászólni eme törté-

nelmi korszak problematikájához. A hozzászólás igénye túlonlul általános, nehezen olvasható ki vetítés közben, s később, az utcán sincs igazi utóélete. Vagy a dokumentatív hűség kerítette be, zárta palackba Gábor Pál fantáziáját, vagy a szándéka maradt tisztázatlan, merre is kamatoztassa markánsan fölillantott gondolatait. Mert jól indul a film. Izgalmas felvételek adja tudtul, terjed a kolera, s a természeti csapás ott a legelviselhetetlenebb ahol a hétköznapi élet is, a nincsteleneknél, a jobbgyok viskóiban. A vesztézar végképp megfosztja a parasztokat minimális létfeltételeiktől is, nincs egyéb kiút, mint a lázadás, amely viszont a bekerítettségük miatt eleve halálra ítélt, reménytelen. Akár a forradalom marxista ismerveinek fotóillusztrációit látnánk, amiből azonban mindössze az a többlet erőtlensz, színtelen, amellyel a művész a maga szféráiból fölshíthatja az elméleteket. És nincs hasznára a filmnek, hogy formai eszközeivel Jancsó Miklós nyomába szegődik, mivelhogy a forradalom problematikája és a sarkosra koreografált mozgások képi látványa Jancsó filmjeiben ébresztett jellegzetes asszociációkat — utánozni persze lehet, bár nem szükségszerű. Néhány szereplő így is emlékezetes marad, Kozák András Balás doktora feltétlenül. Föltűnnek szegedi színészek arcai is, Mentés József, Máriáss József, az innen elszármazott Hunyadkúrti Istváné: valamennyien erőteljes figurákat teremtenek.

Konferencia pártpropagandistáknak

Tegnap, szerdán délelőtt Szegeden, az Ifjúsági Ház tanácstermében konferenciát tartottak a szegedi járás pártpropagandistái. Elsőként dr. Koncz János, a megyei pártbizottság titkára a szocialista életmód kérdéseivel foglalkozott. Ezt követően a szegedi járás gazdaságpolitikai tennivalóiról és az ebből adódó agitációs feladatokról Jáhni László, a járási pártbizottság első titkára tartott előadást.

A KISZ IX. kongresszusának határozataiból adódó ifjúságpolitikai kérdésekről Szógi Béla, a szegedi járási pártbizottság titkára tájékoztatta a megjelenteket. A pártoktatási év aktuális feladatait Keszi Zoltánné, a járási pártbizottság osztályvezetője ismertette.

Panaszok és bejelentések

Vita tanulságokkal

Ismerősöm pupillái akkorára tágulnak, mintha a szemével a világot akarná elnyelni, és emelkedett hangon mondja: „Irok a tévének, majd ők elintézik.” Hiába bizonygatom, illetékebb fórum is van, bízza sérelmét azokra. Nem kell mindennel a tévéhez, rádióhoz vagy a sajtóhoz fordulni. Ismerősöm hajthatatlan. Főlthetően többen hallottak hasonló történetet, amikor valaki, a sértett, a tömegkommunikációs szervek segítségét kéri. Sajnos, az emberek nagy része panaszait, bejelentéseit nem az illetékes helyhez fordul, és gyakran, hogy nem tudja, hova címezze bejelentését, észrevételét.

1.

De létezik másik gond is, ami összefügg azzal, hogy a közérdekű bejelentések, javaslatok, panaszok intézését szabályozó törvény tizenkilenc évvel ezelőtt született. Az 1957. évi IV-es törvény időközben többször is módosult, a Minisztertanács 1959-ben, majd 1965-ben további eljárési szabályokat vezetett be. Egyes minisztériumok pedig a panaszintézésre vonatkozó részletes szabályokat adtak ki. A gyakorlat és a paragrafusok azonban sok esetben nincsenek összhangban. A hatályos rendelkezések nem tükrözik kellőképpen a közérdekű bejelentésekkel, javaslatokkal, valamint a panaszokkal kapcsolatos feladatokat és kötelezettségeket.

A társadalom tehát igényt formál arra, hogy a jogszabályok a közérdekű bejelentések, javaslatok, panaszok előterjesztését, alapos vizsgálatát és érdemi elintézését egységesen szabályozzák. Felismerve ezt, új törvénytervezet készült, amelynek főbb kérdéseit a népfront országos vitára bocsátotta. Nem első eset, amikor a jogalkotás a közvélemény bevonásával történik. Szegeden három alkalommal vitáztak a törvénytervezetről, jogászok, tanácsstagok, tanácsi dolgozók. A társadalom érdeklődése, polemizáló kedve érthető, hiszen a bejelentések az ország-életének legkülönbözőbb területeivel kapcsolatosak. Évente 200-250 ezer panasz, javaslat érkezik különböző fórumokhoz, és ebből a szép „termésből” 10-12 ezer közérdekűnek bizonyul.

2.

Nincs arra mód, hogy a törvénytervezet ismertessük. A három szegedi vita felszólalásaiból azonban ki-tűnik, milyen területen kívánják az érvényben levő jogszabályok megváltoztatását.

Legtöbben a törvényesség érvényesüléséről, a bejelentő felelősségéről mondták el

véleményüket. Az egyik felszólaló például azt tapasztalta, hogy némelyik hivatalban lelkiismeretlenül foglalkoznak az ügyféllel, olyan is előfordult; az illetőt elküldték. Erre azt a magyarázatot találta: vagy kérelmes az ügyintéző, vagy a szakképzettség hiánya, az ügy áttekinthetatlensége miatt nem mer állást foglalni. Pedig a 30 napos ügyintézési határidőt mindenütt be kellene tartani.

Másik vélemény szerint a panaszok, bejelentések aránya és az ellenőrzés lazulása szorosan összefügg egymással. Ugyanis a formális ellenőrzés lehetőséget ad a visszaélésre. Azt senki sem találta problémának, hogy a panaszok száma nem csökkent Csak sajnós gyakori az alaptalan észrevétel is. Külön gond, hogy nem olyan helyre címezik az észrevételeket, ahol el tudnák intézni.

Felvetődött: a törvény megfelelően védi-e a bejelentőket. Jó megoldást kínál a törvénytervezet, amikor részletesen foglalkozik a bejelentő védelmével. A bejelentő kérheti, hogy az eljárás során személyét ne fedjék fel. Kérésének — ha a vizsgálat eredményessége megköveteli — eleget kell tenni. Ha azonban a bejelentő rosszhiszemű volt, személyét a felügyeleti szerv vezetőjének előzetes hozzájárulásával fel lehet adni, s ellene eljárást indítani.

Felmerült, hogy a dolgozók többsége nem tudja, panasz esetén milyen jogvédelem illeti. Ezért a felszólalók hatékonyabb jogpropagandát kértek. (Ezzel teljes egészében egyet lehet érteni.) Szóval tették, mindenképpen el kellene érni, hogy a bejelentő ne kerüljön hátrányos helyzetbe véleménye miatt. (Néhányszor előfordult, hogy a panaszot védelemben kellett venni.)

Azokban egy határozott megállapítást mindenképpen kiemelhetünk, s talán ez volt a viták legtöbb tanulsága. Aki észrevételt tesz, pa-

naszt nyújt be, azt az állampolgári felelősségének legteljesebb tudatában tegye. Ezze nemcsak az illetékes fórumokat tehermentesíti a főleges munkától, hanem elősegíti, hogy tényleg a sérelmes ügyek tisztázódjanak hamarabb. A gyors ügyintézés eredménye: a sértettek rövid időn belül kapnak jogorvoslatot.

A törvény megalkotásáig a népfront sok helyen tart vitát. A véleményeket, javaslatokat felhasználják a törvényalkotók munkájukban — tehát az ilyen fórumok nem hiábavalók. De azért is fontosak, mert jól példázzák a jogalkotás demokratizmusát.

3.

Egy tévhitet mindenképp szükséges eloszlatni. A bejelentők többsége nem notórius pszichológus. Az állampolgárok javaslataikkal és panaszai többségével segítséget nyújtanak a szocialista társadalmi viszonyok fejlesztéséhez, a társadalmi tulajdon védelmének megszilárdításához, a közéleti tisztaság megtartásához. A panaszok megfelelő intézése jelentősen előmozdítja a jogos egyéni érdekek érvényre jutását is.

Könnyebb lesz a bejelentők és a panaszokkal foglalkozó szervek, fórumok dolga, ha majd megszűnik a törvény. Biztosan megtalálja az észrevétel, az okos javaslat a legrelevánsabb helyet — hamarabb, mint eddig. A jogi renkezés kellően megnyugtatja az ügyfelet is és az ügyintézőt is, a panaszos időben megtudja, hova, kihez forduljon, s az ügyintéző könnyebben áttekintheti a rábízott területet. De semmilyen törvénytől nem szabad csodát várni. Hogy kevesebb legyen a panasz, ahhoz elsősorban az kell: mindenki jobban, tisztességgel dolgozzon, esetleges mulasztással ne adjon okot közérdekű bejelentésre.

Halász Miklós

Tájékoztató az I. kerületi gyermekgyilkosságról

A Budapesti Rendőr-főkapitányság vizsgálati osztályán tájékoztatták a Magyar Távirati Iroda munkatársát a Mérő Katalin sérelmére elkövetett emberölés részleteiről.

A kislány — mondták a vizsgálati osztály — szeptember 17-én reggel a korábbi megszokott útvonalon az iskolába indult. Oda azonban nem érkezett meg. Mint a vizsgálat utóbb megállapította, a Halászbástyához érve csatlakozott hozzá a tettes, aki a gyereket egy rövid útszakaszon elkísérte, majd megölte.

Hogyan fejezték fel a bűncselekményt?

Délután, amikor az édesanya iskolába ment a kislányért, megtudta, hogy a gyermek aznap nem volt iskolában. Ezt követően a szülők bejelentették a rendőrségnek a gyermek eltűnését, s a rendőri szervek széles körű nyomozást indítottak a gyermek felkutatására. Nem sokkal később megtalálták a kislány holttestét és megállapították, hogy Mérő Katalin bűncselekmény áldozata lett. A nyomozás során rövid időn belül elfogták és le-

tartóztatták a bűncselekmény nyel gyanúsított Miskai Imre 25 éves, büntetett előéletű budapesti lakost, és felkutatották a bűncselekmény elkövetésének bizonyítékait. A bűnygyben jelenleg is tart a vizsgálat.

A bűncselekmény elkövetése utáni napokban olyan hírek terjedtek el a fővárosban, hogy nem Mérő Katalin volt az egyetlen áldozat.

Ez a híresztelés alaptalan volt, mert a főváros területén más, ilyen jellegű bűncselekmény nem történt.

Bútorok Japánból

Az ARTEX Külföldi kereskedelmi Vállalat több mint negyedszáz millió dollár értékű szerződést kötött a Takashimaya Japán céggel szállodai bútorok, berendezések szállítására. Az ARTEX úgynevezett mobil garnitúrákat szállít majd, amelyek tetszés szerinti variálhatók.

Új film

Járvány. Inkább, mert nincs folyosója a mához. Üzenete túlonlul általános, nehezen olvasható ki vetítés közben, s később, az utcán sincs igazi utóélete. Vagy a dokumentatív hűség kerítette be, zárta palackba Gábor Pál fantáziáját, vagy a szándéka maradt tisztázatlan, merre is kamatoztassa markánsan fölillantott gondolatait.

Mert jól indul a film. Izgalmas felvételek adja tudtul, terjed a kolera, s a természeti csapás ott a legelviselhetetlenebb ahol a hétköznapi élet is, a nincsteleneknél, a jobbgyok viskóiban. A vesztézar végképp megfosztja a parasztokat minimális létfeltételeiktől is, nincs egyéb kiút, mint a lázadás, amely viszont a bekerítettségük miatt eleve halálra ítélt, reménytelen. Akár a forradalom marxista ismerveinek fotóillusztrációit látnánk, amiből azonban mindössze az a többlet erőtlensz, színtelen, amellyel a művész a maga szféráiból fölshíthatja az elméleteket. És nincs hasznára a filmnek, hogy formai eszközeivel Jancsó Miklós nyomába szegődik, mivelhogy a forradalom problematikája és a sarkosra koreografált mozgások képi látványa Jancsó filmjeiben ébresztett jellegzetes asszociációkat — utánozni persze lehet, bár nem szükségszerű. Néhány szereplő így is emlékezetes marad, Kozák András Balás doktora feltétlenül. Föltűnnek szegedi színészek arcai is, Mentés József, Máriáss József, az innen elszármazott Hunyadkúrti Istváné: valamennyien erőteljes figurákat teremtenek.

N. I.

Leányvásár Pécsváradon

Zuhogó, téli esőben érkeztek Pécsváradra az ország hagyományörző népi együttesei. A helyi művelődési ház és a Népművelési Intézet közös rendezvénye volt a nagy múltra visszatekintő leányvásár. Noha ma nem földadta, hogy összehozza a házassalándokat az eladó lányokkal, mégis szeretnénk volna látni — az idősektől felgyűjtött anyag szerint —, hogyan is volt régen az a híres leányvásár? Ez most elmaradt. Sőt, a ki-mondottan mostoha idő elmossa a színesnek monuméntálisnak ígérkező felvo-

nulást és a menettánc-bemutatót.

A magas színvonalú országos rendezvényen Csongrád megyét Deszk és Tápé képviselte. Mivel a deszkiek ebben az évben már egyszer „minősültek” — tehát egy-együtt es évente csak egyszer kérheti a minősítést —, így a mostani föllépésükkel csak megerősítették helyüket a táncegyüttesek kategóriájában. A tápéiak viszont a két évvel ezelőtti bravúrt ismételték meg a tápai lakodalom bemutatásával. E szép hagyomány színpadra állítását az együttes a lehető leg-

magasabb kitüntetést kapta: arany I., és a Népművelési Intézet különdíját. A szép siker, azt hiszem, újabb erőt ad a nagy múltú együttesnek. Pesovár Ernő folklóristának, a zsüri elnökének elismerő szavait csak megerősítette Vásárhelyi László, a Népművelési Intézet főmunkatársa: „Tápé ügyesen minden mesterkéltég nélkül a felszínen tartja elődeinek szép, gazdag szokásanyagát, amit csak dicsérni lehet, azt kívánva, hogy haladjanak továbbra is ezen a csodálatos úton”.

Lij. Lelc József

délután 6 óráig, szombaton 9-től 14 óráig.

A hatodik ikszet felező mester hetedik 3nálló kiállítását rendezi meg. Állandó szereplője a dél-magyarországi tárlatoknak, több alkalommal részesült kitüntetésben, díjazásban. Tagja a Művészeti Alapnak és a Magyar Képzőművészek Szövetségének. Elsődleges ihletője a Szeged környéki táj. E táj változásait, különböző évszakokban föltűnő arcát, az itt élő embereket ábrázolja tempera képein. Mostani kiállítását is döntő többségében innen táplálkozik. Üllési tanyák, erdőszélek, barackosok, almások, kukoricások képeinek fő témái. Néhány alkotáson megjelenik az ember, az itt élő, sokat próbált homoki parasztember. Kiállításának katalógusában ezt írja: „Szerelem az okkersárga homokos tanyák. A fák gallyszövedéket, a gyümölcsösöket, a vízparti nádasokat füzesekkel. Az e tájon dolgozó parasztembereket. Ezek a dolgok nőttek a szívemhez, a tanyán eltöltött 23 év alatt. Kiállított képeim e világról vallanak.”

Ma nyílik Budapesten

Fontos Sándor kiállítása

Az egyik legismertebb és legnépszerűbb szegedi festőművész, Fontos Sándor harmadik alkotásából nyílik kiállítás ma, csütörtökön délután 5 órakor Budapesten, a Képcsarnok Medányánszky Termében (V., Tanács körút 26.). Fontos Sándor tárlatát dr. Telepy Katalin művészettörténész nyitja meg. A kiállítás november 4-ig látható hétköznap fél 10-től